Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 5 (7566) СЕРАДА 12 СТУДЗЕНЯ 1944 г.

Цана 20 кап.

Партызаны і партызанкі! Яшчэ мацней граміце варожыя тылы, дапамагайце Чырвонай Арміі хутчэй ачысціць усю совецкую зямлю ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў!

ЗАГАД

ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА

Генералу арміі КОНЕВУ

Войскі **2-га Украінскага** фронта, праравўшы моцную абарону немцаў, сёння, 8 студзеня, у выніку ўмелага абыходнага манеўра, аваладалі абласным і вялікім прамысловым цэнтрам Украіны—горадам **Кіравагград**—важнейшым апорным пунктам абароны праціўніка.

За 4 дні ўпартых баёў нашы войскі прасунуліся наперад ад 30 да 50 кіламетраў, пашырыўшы прарыў да 120 кіламетраў па фронту.

У ходзе наступальных баёў войскі фронта разбілі 3 танкавыя, 1 матарызаваную і 4 пяхотных дывізіі немцаў.

У баях за аваладанне горадам Кіравагград вызначыліся войскі генерал-палкоўніка **Шумілава**, генерал-лейтэнанта **Жадава**, танкісты генерал-палкоўніка танкавых войск **Ротмістрава**, генерал-маёра танкавых войск **Каткова,** генерал-маёра танкавых войск **Палазкова**, генерал-маёра танкавых войск **Кірычэнка**, артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі **Фаміна** і лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі **Гарунова.**

Асабліва вызначыліся:

89 Гвардзейская стралковая Белгарадска-Харкаўская дывізія генерал-маёра **Серугіна,** 110 Гвардзейская стралковая Александрыйская Чырвонасцяжная дывізія палкоўніка **Огарадава,** 97 Гвардзейская стралковая Палтаўская Чырвонасцяжная дывізія генерал-маёра **Анцыферава**, 297 стралковая Славянская дывізія палкоўніка **Каўтун-Станкевіча,** 50 стралковая Запарожская дывізія генерал-маёра **Лебядзенка,** 303 стралковая Верхне-Дняпроўская дывізія палкоўніка **Федароўскага**, 409 стралковая дывізія палкоўніка **Сарокіна,** 72 Гвардзейская стралковая Краснаградская дывізія генерал-маёра **Лосева,** 81 Гвардзейская стралковая Краснаградская дывізія генерал-маёра **Марозава,** 25 танкавая брыгада падпалкоўніка **Клепко,** 31 танкавая брыгада палкоўніка **Папова,** 170 танкавая брыгада падпалкоўніка **Чуніхіна,** 57 асобны танкавы Палтаўскі полк падпалкоўніка **Багунова**. 1 штурмавы авіяцыйны корпус генерал-лейтэнанта авіяцыі **Разанава**. 1 Гвардзейская бамбардыровачная авіяцыйная дывізія палкоўніка **Добыш**, 205 знішчальная авіяцыйная дывізія палкоўніка **Нямцэвіч**, 302 знішчальная авіяцыйная дывізія палкоўніка **Зіноўева**. 11 артылерыйская дывізія генерал-маёра артылерыі **Паповіч**. 16 артылерыйская дывізія генерал-маёра артылерыі **Гусарава**. 1000 знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк падпалкоўніка **Котава**, 1669 знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк маёра **Шыльнова**, 115 знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі Краснаградскі полк падпалкоўніка **Казарэнка**. 678 гаубічны артылерыйскі полк падпалкоўніка **Ціхамірава**. 1543 самаходны артылерыйскі полк маёра **Емельянава**. 1694 самаходны артылерыйскі полк падпалкоўніка **Краўчанка**, 263 мінамётны полк маёра **Ражманава**. 292 мінамётны полк падпалкоўніка **Фуражава,** 97 Гвардзейскі мінамётны Чырвонасцяжны полк падпалкоўніка **Чумак**. 11 асобны Гвардзейскі мінамётны дывізіён маёра **Мядзведзева**. 60 інжынерна-сапёрная брыгада палкоўніка **Цапянюк.** 329 інжынерны батальён маёра **Сычова.**

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнням і часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне горада **Кіравагград,** прысвоіць назву **„Кіравагградскіх“.**

Надалей гэтыя злучэнні і часці называць:

297-я стралковая Славянска-Кіравагградская дывізія,

50-я стралковая Запарожска-Кіравагградская дывізія,

409-я стралковая Кіравагградская дывізія,

25-я танкавая Кіравагградская брыгада,

31-я танкавая Кіравагградская брыгада,

170-я танкавая Кіравагградская брыгада,

1-ы штурмавы авіяцыйны Кіравагградскі корпус,

1-я Гвардзейская бамбардыровачная авіяцыйная Кіравагградская дывізія,

205-я знішчальная авіяцыйная Кіравагградская дывізія,

302-я знішчальная авіяцыйная Кіравагградская дывізія,

11-я артылерыйская Кіравагградская дывізія,

16-я артылерыйская Кіравагградская дывізія,

1000-ы знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі Кіравагградскі полк,

1669-ы знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі Кіравагградскі полк,

678-ы гаубічны артылерыйскі Кіравагградскі полк,

1543-ці самаходны артылерыйскі Кіравагградскі полк,

1694-ы самаходны артылерыйскі Кіравагградскі полк,

263-ці мінамётны Кіравагградскі полк,

292-гі мінамётны Кіравагградскі полк,

97-ы Гвардзейскі мінамётны Кіравагградскі Чырвонасцяжны полк,

11-ы асобны Гвардзейскі мінамётны Кіравагградскі дывізіён,

60-я інжынерна-сапёрная Кіравагградская брыгада,

329-ы інжынерны Кіравагградскі батальён.

Неаднаразова вызначыўшыяся ў баях з нямецкімі захопнікамі 89-ю Гвардзейскую стралковую Белгарадска-Харкаўскую дывізію, 303-ю стралковую Верхне-Дняпроўскую дывізію, 72-ю Гвардзейскую стралковую Краснаградскую дывізію, 81-ю Гвардзейскую стралковую Краснаградскую дывізію, 57-ы асобны танкавы Палтаўскі полк, 115-ы знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі Краснаградскі полк прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі **Чырвонага Сцягу** і 110-ю Гвардзейскую стралковую Александрыйскую Чырвонасцяжную дывізію, 97-ю Гвардзейскую стралковую Палтаўскую Чырвонасцяжную дывізію—да ўзнагароджання ордэнамі **Суворава 2 ступені**.

Вызначыўшыяся ў баях танкавыя злучэнні генерал-маёра танкавых войск **Каткова,** генерал-маёра танкавых войск **Палазкова** і генерал-маёра танкавых войск **Кірычэнка** прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі **Чырвонага Сцягу.**

Сёння, 8 студзеня, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы **Масква** ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі горад **Кіравагград,**—дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні **абвяшчаю падзяку** ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада **Кіравагград.**

Вечная слава героям, якія загінулі ў барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

8 студзеня 1944 года.

УКАЗ
Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР
Аб устанаўленні звання „Народны мастак БССР“

1. Устанавіць для выдаючыхся дзеячоў выяўленчага мастацтва БССР, якія маюць асаблівыя заслугі ў развіцці жывапісу, скульптуры, графікі, дэкаратыўнага і прыкладнога мастацтва, званне „Народны мастак БССР“.

2. Званне „Народны мастак БССР“ прысвайваецца Прэзідыумам Вярхоўнага Совета БССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Н. НАТАЛЕВІЧ.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Л. ПАПКОЎ.

7 студзеня 1944 года
гор. Гомель.

УКАЗ
Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР
Аб прысваенні ганаровых званняў работнікам тэатральнага мастацтва БССР

У азнаменаванне 25-годдзя Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі і за выдатныя заслугі ў развіцці совецкага тэатральнага мастацтва, — прысвоіць званне:

Народнага артыста БССР

1. Аляксеевай Ларысе Філалогаўне.
2. Арсенка Арсену Дзіанісавічу.
3. Балотнаму (Балоцін) Ізраілю Рувімавічу
4. Галаўчынеру Віктару Якаўлевічу.
5. Звездачотаву Нікалаю Пятровічу.
6. Ржэцкай Лідзіі Іванаўне.
7. Сяргейчыку Цімафею Нікалаевічу.

Заслужанага артыста БССР

1. Аладаву Нікалаю Ільічу.
2. Кудраўцаву Барысу Канстанцінавічу.
3. Марковічу Леаніду Аляксеевічу.
4. Міцкевічу Нікалаю Антонавічу.
5. Радзялоўскай Елене Паўлаўне.
6. Рознеру Эдзі Ігнатавічу.
7. Рамановічу Яўгенію Сцяпанавічу.
8. Станюта Сцефаніі Міхайлаўне.
9. Трус Анатолію Міхайлавічу.
10. Шахраю Владзіміру Мацвеевічу.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Н. НАТАЛЕВІЧ.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Л. ПАПКОЎ.

7 студзеня 1944 г.
гор. Гомель.

Ад Совецкага Інформбюро

З аперацыйнай зводкі за 8 студзеня

На працягу 8 студзеня войскі 1-га Украінскага фронта, працягваючы наступленне, авалодалі раённым цэнтрам Вінніцкай вобласці Ільінцы, а таксама з баямі занялі больш 60 іншых населеных пунктаў.

Войскі 2-га Украінскага фронта, у выніку ўмелага абыходнага манеўра, 8 студзеня авалодалі вялікім абласным і прамысловым цэнтрам Украіны горадам Кіраваград, а таксама з баямі занялі больш 80 іншых населеных пунктаў і сярод іх вялікія населеныя пункты Палуднеўка, Матвееўка, Вышэйшыя Верашчакі, Ніжэйшыя Верашчакі, Сасноўка, Тарасаўка, Букварка, Ульянаўка, Пакліктараўка, Мелякоўка, Аляксандраўка, Бязводная, Мараўка, Зялёная, Варашылаўка, Губаўка.

На другіх участках фронта — разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 7 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 74 нямецкія танкі. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 28 самалётаў праціўніка.

З аперацыйнай зводкі за 9 студзеня

Войскі 1-га Украінскага фронта, працягваючы наступленне, авалодалі раённым цэнтрам Камянец-Падольскай вобласці горадам і вялікай чыгуначнай станцыяй Палоннае, раённымі цэнтрамі Кіеўскай вобласці Букі, Кагарлык, а таксама занялі больш 70 іншых населеных пунктаў, сярод якіх вялікія населеныя пункты Суемцы, Сярэдня, Дзертка, Ціранаўка, Кагелянка, Старая Чарторыя, Трошча, Палічынцы, Шчаслівая, Аляксандраўка, Абоднае, Валаводаўка, Жорнішча, Балабанаўка, Карытна, Княжа-Крыніца, Івахны, Бузоўка, Вараное, Хіжна, Красны, Паўлаўка, Ватылёўка, Целяшоўка, Вінцэтаўка, Піўцы, Ліпавы Рог.

Войскі 2-га Украінскага фронта, працягвалі наступленне і авалодалі раённым цэнтрам Кіраваградскай вобласці Аляксандраўка, а таксама з баямі занялі больш 40 іншых населеных пунктаў, у тым ліку Чубаўка, Кулікоўка, Лубянцы, Замятніца, Мядзведаўка, Мельнікі, Галаўкоўка, Янаўка, Іванград, Болтышка, Галікава, Еразмаўка, Крымкі, Навапаўлаўка, Іванаўка, Карлаўка, Аннінска і чыгуначную станцыю Фундуклееўка.

На другіх участках фронта — разведка, артылерыйска-мінамётная перастрэлка і ў радзе пунктаў баі мясцовага значэння.

На працягу 8 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 62 нямецкія танкі. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 57 самалётаў праціўніка.

З аперацыйнай зводкі за 10 студзеня

Войскі 1-га Украінскага фронта, працягваючы наступленне, авалодалі раённымі цэнтрамі Ровенскай вобласці Беразно, Людвіполь, раённым цэнтрам Житомірскай вобласці Любар, раённымі цэнтрамі Вінніцкай вобласці Вараповіца, Няміраў, раённым цэнтрам Кіеўскай вобласці Манькоўка, а таксама з баямі занялі больш 60 іншых населеных пунктаў, у тым ліку вялікія населеныя пункты Глезна, Вялікія Дзярэвічы, Стрыжаўка, Кавалёнкі, Матрункі, Палявая Слабодка, Падарожна, Крапіўна, Фрыдрава, Юраўка, Валчынец, Чарнічкі, Камароў, Сцяпанаўка, Байракаўка, Хвастоўцы, Яры, Бандураўка, Красненькае, Падвысокае, Уладзіслаўчык, Папоўка Канела, Сакалоўка, Несцераўка, Іванаўка, Падобна, Краськоўка і чыгуначную станцыю Яраватка. Чыгунка Смела — Хрысцінаўка перарэзана нашымі войскамі.

Нашы войскі на паўночны захад і на захад ад Кіраваграда працягвалі наступленне і авалодалі раённым цэнтрам Кіраваградскай вобласці Каменка Шаўчэнкаўская, а таксама з баямі занялі больш 50 іншых населеных пунктаў і сярод іх вялікія населеныя пункты Малы Бузукоў, Галаваціна, Сункі, Пліскачоўка, Завадаўка, Міхайлаўка, Грушаўка, Рэбядайлаўка, Плякаўка, Тамашоўка, Бондырава, Ставідла, Шпакова, Сентава, Аўрамаўка, Аляксееўка і чыгуначную станцыю Каменка.

Акружаныя ў раёне на поўнач ад Кіраваграда рэшткі разгромленых трох танкавых, адной матарызаванай і адной пяхотнай дывізій немцаў, з прычыны адмаўлення скласці зброю, большай часткай знішчаны нашымі войскамі і толькі нязначным і раздробленым групам праціўніка ўдалося разбегчыся. У гэтым раёне нашымі войскамі захоплена ў немцаў 90 танкаў, 114 гармат розных калібраў, з іх 26 самаходных, 124 мінамёты, 287 кулямётаў і іншыя трафеі. На полі бою засталося звыш 8.000 трупаў нямецкіх салдат і афіцэраў.

На другіх участках фронта — разведка, артылерыйска-мінамётная перастрэлка і ў радзе пунктаў баі мясцовага значэння.

На працягу 9 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 58 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіты 32 самалёты праціўніка.

ЗАЯВА СОВЕЦКАГА ЎРАДА АБ СОВЕЦКА-ПОЛЬСКІХ АДНОСІНАХ

Паведамленне ТАСС

ТАСС упаўнаважаны Совецкім Урадам заявіць наступнае.

5 студзеня ў Лондане апублікавана заява эмігранцкага польскага ўрада па пытанню аб совецка-польскіх адносінах, у якой ёсць рад няправільных сцвярджэнняў, у тым ліку няправільнае сцвярджэнне аб совецка-польскай граніцы. Як вядома, совецкая Канстытуцыя ўстанавіла совецка-польскую граніцу ў адпаведнасці з воляю насельніцтва Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі, выказанай у плебісцыце, праведзеным на шырокіх дэмакратычных пачатках у 1939 годзе. Пры гэтым тэрыторыі Заходняй Украіны, населеныя ў сваёй пераважнай большасці ўкраінцамі, увайшлі ў састаў Совецкай Украіны, а тэрыторыі Заходняй Беларусі, населеныя ў сваёй пераважнай большасці беларусамі, увайшлі ў састаў Совецкай Беларусі. Несправядлівасць, дапушчаная Рыжскім Дагаворам 1921 года, які быў навязаны Совецкаму Саюзу, у адносінах украінцаў, якія насяляюць Заходнюю Украіну, і беларусаў, якія насяляюць Заходнюю Беларусь, была такім чынам выпраўлена. Уваходжанне Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі ў састаў Совецкага Саюза не толькі не парушыла інтарэсаў Польшчы, а наадварот — стварыла надзейную аснову для моцнай і сталай дружбы паміж польскім народам і суседнімі з ім украінскім, беларускім і рускім народамі.

Совецкі Урад неаднаразова заяўляў, што ён стаіць за адраджэнне моцнай і незалежнай Польшчы і за дружбу паміж Совецкім Саюзам і Польшчай. Совецкі Урад зноў заяўляе, што ён імкнецца да таго, каб устанавіць дружбу паміж СССР і Польшчай на аснове трывалых добрасуседскіх адносін і ўзаемнай павагі і, калі гэтага пажадае польскі народ, — на аснове саюза аб узаемнай дапамозе супроць немцаў, як галоўных ворагаў Совецкага Саюза і Польшчы. Ажыццяўленню гэтай задачы магло-б паслужыць далучэнне Польшчы да Совецка-Чэхаславацкага Дагавора аб дружбе, узаемнай дапамозе і пасляваенным супрацоўніцтве.

Поспехі совецкіх войск на совецка-германскім фронце з кожным днём паскараюць вызваленне акупіраваных тэрыторый Совецкага Саюза ад германскіх захопнікаў. Самаадданая барацьба Чырвонай Арміі і баявыя дзеянні, якія разгортваюцца, нашых саюзнікаў набліжаюць разгром гітлераўскай ваеннай машыны і нясуць вызваленне Польшчы і іншым народам з-пад іга германскіх акупантаў. У гэтай вызваленчай барацьбе ўжо выконвае свае слаўныя задачы „Саюз польскіх патрыётаў у СССР“ і створаны ім польскі армейскі корпус, які дзейнічае на фронце супроць немцаў плячо ў плячо з Чырвонай Арміяй.

Цяпер адкрываецца магчымасць адраджэння Польшчы, як моцнай і незалежнай дзяржавы. Але Польшча павінна адрадзіцца не шляхам захопу ўкраінскіх і беларускіх земляў, а шляхам звароту ў састаў Польшчы адабраных немцамі ў Польшчы спрадвечных польскіх земляў. Толькі такім чынам можна было-б устанавіць давер'е і дружбу паміж польскім, украінскім, беларускім і рускім народамі. Усходнія граніцы Польшчы могуць быць устаноўлены па пагадненню з Совецкім Саюзам. Совецкі Урад не лічыць нязменнымі граніцы 1939 года. У гэтыя граніцы могуць быць унесены папраўкі ў карысць Польшчы, у тым напрамку, каб раёны, у якіх мае перавагу польскае насельніцтва, былі перададзены Польшчы. У гэтым выпадку совецка-польская граніца магла-б прайсці прыкладна па так званай лініі Керзона, якая была прынята ў 1919 годзе Вярхоўным Саветам Саюзных Дзяржаў і якая прадугледжвае ўваходжанне Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі ў састаў Совецкага Саюза. Заходнія граніцы Польшчы павінны быць пашыраны шляхам далучэння да Польшчы спрадвечных польскіх земляў, раней адабраных Германіяй, без чаго нельга аб'яднаць увесь польскі народ у сваёй дзяржаве, якая атрымае тым самым і патрэбны выхад да Балтыйскага мора. Справядлівае імкненне польскага народа да свайго поўнага аб'еднання ў моцнай і незалежнай дзяржаве павінна атрымаць сваё прызнанне і падтрымку.

Эмігранцкі польскі ўрад, адарваны ад свайго народа, аказаўся няздольным устанавіць дружаскія адносіны з Совецкім Саюзам. Ён аказаўся таксама няздольным арганізаваць актыўную барацьбу супроць германскіх захопнікаў у самой Польшчы. Больш таго, — сваёй няправільнай палітыкай ён нярэдка грае на руку нямецкім акупантам. Між тым інтарэсы Польшчы і Совецкага Саюза заключаюцца ў тым, каб паміж нашымі краінамі ўстанавіліся трывалыя дружаскія адносіны і каб народы Польшчы і Совецкага Саюза аб'едналіся ў барацьбе супроць агульнага знешняга ворага як гэтага патрабуе агульная справа ўсіх саюзнікаў.

АДНОВІМ РАЗБУРАНУЮ ГАСПАДАРКУ

ВОДНІКІ ЎЗЯЛІСЯ ЗА ПРАЦУ

Крычаў. (Наш кар.). Воднікі Крычаўскай будаўнічай групы прыступілі да аднаўлення разбуранага немцамі флота на Сожы. 25 снежня закладзены да пабудовы першыя 4 баржы, будаўніцтва якіх воднікі абавязаліся скончыць на 10 дзён раней устаноўленага тэрміну.

Воднікі абавязаліся да 1 сакавіка скончыць рамонт першай чаргі галоўнага памяшкання суднарамонтных майстэрняў. Для горада Гомеля воднікі зрубяць 2 жылыя дамы і адправяць іх па рацэ Сож у Гомель.

СУБОТНІК У ГОМЕЛІ

Па ініцыятыве комсамольцаў горада Гомеля быў праведзен агульнагарадскі суботнік па расчыстцы руін і збору металалому.

Жыхары горада ахвотна адгукнуліся на заклік моладзі. Больш 4 з паловай тысяч чалавек выйшла на работу. Асабліва актыўна працаваў калектыў Днепра-Дзвінскага параходства. На разборцы завалаў шчэбню на вуліцы імені Кірава добра працавалі звенні Чуянава, Валохіна і Жылінскага.

Суботнік даў добрыя вынікі. Яго ўдзельнікі сабралі 228 тон кравельнага жалеза, 29 тон металалому, убралі з вуліц 137 тон шчэбню, сабралі 8 аўтамашын.

ВЕЧАР БЕЛАРУСКАЙ ПЕСНІ І ТАНЦА

Упершыню пасля вызвалення ад фашысцкага гнёту ў Новабеліцкім клубе імені 25-годдзя БССР 5 студзеня адбыўся канцэрт Беларускага Дзяржаўнага Ансамбля песні і танца пад мастацкім кіраўніцтвам ордэнаносца Г. Р. Шырмы.

У праграме канцэрта народныя песні і танцы, творы беларускіх кампазітараў, створаныя ў дні Айчыннай вайны. Надзвычай добра былі выкананы „Песня аб Сталіне“, „Партызанская“ і іншыя.

Поспеху канцэрта садзейнічалі таксама выступленні салістаў Васіля Юневіча, Галіны Івановай, Леаніда Бакуна.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ